

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №55 (44)
(16 травня 2011)

- 1. ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА стор. 2*
- 2. ПОДІЇ, ФАКТИ стор.4*
- 4. ПОДІЇ IPAR стор. 9*
- 5. ЗАМІСТЬ КОМЕТАРЯ стор. 10*

Бюлетень IPAR розсилається раз на тиждень електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.Є. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (щодо механізму контролю продукції, яка містить ГМО)

Номер, дата реєстрації: 8494 від 12.05.2011

Ініціатор(и) законопроекту: Азаров М.Я. Кабінет Міністрів України

Цілями, яких планується досягти з прийняттям Закону, є:

- 1) запровадження механізму відстежуваності обігу у відкритій системі продукції, яка містить ГМО або отримана з їх використанням;
- 2) забезпечення функціонування Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО.

У проекті Закону пропонується запровадити вимоги для суб'єктів господарювання при введенні ними в обіг продукції, яка містить ГМО або отримана з їх використанням, та при подальшому обігу такої продукції.

Зокрема, суб'єкти господарювання, які вперше вводять в обіг продукцію, що містить ГМО або отримана з їх використанням, повинні скласти письмову декларацію про таку продукцію. У зазначеній декларації має бути вказано про те, що відповідна продукція містить ГМО або отримана з їх використанням. Крім того, оскільки будь-яка продукція, яка містить ГМО або отримана з їх використанням, підлягає державній реєстрації, у декларації повинен бути наведений номер державної реєстрації цієї продукції у Державному реєстрі ГМО із зазначенням назви відповідного Державного реєстру ГМО, що забезпечуватиме належну ідентифікацію продукції.

У проекті Закону передбачається встановити, що копія декларації, що ідентифікує продукцію, яка містить ГМО або отримана з їх використанням, при кожній операції з передачі такої продукції від одного суб'єкта господарювання до іншого так само має бути передана відповідному суб'єктові господарювання. При цьому як самі декларації, так і їх копії повинні зберігатися суб'єктами господарювання протягом п'яти років з дня передачі продукції, яка містить ГМО або отримана з їх використанням. Протягом цього ж строку суб'єкти господарювання зобов'язані зберігати документацію, яка дає змогу ідентифікувати як будь-якого суб'єкта господарювання, який передав їм відповідну продукцію, так і будь-якого суб'єкта господарювання, якому вони передали відповідну продукцію.

Комплексне виконання цих вимог дозволить забезпечити відстежуваність в обігу у відкритій системі продукції, яка містить ГМО або отримана з їх використанням.

У проекті Закону також визначені повноваження Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО. Зазначений Науково-методологічний центр повинен поєднувати у своїй діяльності функції науково-методологічної координації діяльності випробувальних лабораторій з визначення вмісту ГМО у продукції та функції референс (арбітражної) лабораторії у сфері випробувань ГМО.

Передбачається, що виконувати такі функції повинна не новостворена, а вже існуюча в Україні наукова установа, яка уповноважується на їх виконання Кабінетом Міністрів України.

<http://zakon.rada.gov.ua>

Проект Закону про внесення змін до статті 38 Закону України "Про безпечність та якість харчових продуктів" (щодо інформування громадян про відсутність глютену у харчових продуктах)

Номер, дата реєстрації: 8493 від 12.05.2011

Ініціатор(и) законопроекту: Народні депутати України VI скликання: Передерій В.Г., Бахтєєва Т.Д., Горіна І.А. Радковський О.В.

Метою законопроекту є посилення вимог до виробництва продуктів харчування шляхом зазначення на упаковці відомостей щодо доведеної відсутності у складі продукту глютену, а також встановлення особливих вимог до маркування продуктів харчування, які не містять глютен.

Цим законопроектом вносяться зміни до 38 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» в частині доповнення списку вимог до етикетування харчових продуктів, невиконання яких тягне за собою заборону обігу харчового продукту на території України (у переліку інформації, яка має міститися на етикетці, додано пункт 11 щодо маркування на предмет відсутності у харчових продуктах глютену).

<http://zakon.rada.gov.ua>

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів" (щодо функцій уповноваженого органу)

Номер, дата реєстрації: 8491 від 12.05.2011

Ініціатор(и) законопроекту: Азаров М.Я. Кабінет Міністрів України

Метою розроблення проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів" є контроль органів, уповноважених на видачу ліцензії, за фактичним надходженням встановленої річної плати за ліцензію до відповідного бюджету, вдосконалення порядку переоформлення ліцензії та забезпечення здійснення ефективного контролю за реалізацією алкогольних напоїв і тютюнових виробів імпортного виробництва на території України, що в подальшому дасть змогу скасувати постанову № 493, яка не відповідає чинному законодавству.

<http://zakon.rada.gov.ua>

2. ПОДІЇ, ФАКТИ

13.05.2011

Мінагропрод України створив робочу групу з питань розробки законопроекту про фінансово-кредитне забезпечення сільгоспвиробників

Міністерство аграрної політики та продовольства України створило Міжвідомчу робочу групу з питань розробки законопроекту щодо вдосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.

Про це говориться в наказі Міністерства аграрної політики та продовольства України №170 від 12 травня 2011 р.

До складу комісії увійшли директор департаменту землеробства Олександр Демидов, начальник відділу особистих селянських і фермерських господарств, кооперації і підприємництва Департаменту розвитку сільських територій Олексій Кузьменков, народний депутат України Сергій Терещук, президент УЗА Володимир Клименко, глава Аграрного союзу України Геннадій Новіков, представники компаній BASF, «Сингента», «Луї Дрейфус», «Сантрейд», Укрсиббанку та ін.

Керівником групи призначений директор департаменту економічного розвитку і аграрного ринку Сергій Кваша, заступником групи — директор департаменту фінансово-кредитної політики Баграт Ахіджанов і директор Інституту розвитку аграрних ринків Віктор Андрієвський.

АПК-Інформ

13.05.2011

Україна може найближчим часом скасувати квоти на експорт пшениці у 2010/11 МР - М.Азаров

Україна може в найближчі тижні скасувати квоти на експорт пшениці у 2010/11 МР. Про це заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров в інтерв'ю агентству Reuters. "Ми розглядаємо можливість скасування квот на продовольчу пшеницю. Це рішення може бути ухвалене в найближчі тижні, тому що запаси в нас достатні, і ми можемо піти на такий крок, - заявив М.Азаров. - Якщо в нас з'явиться достатньо об'єктивних даних про хороший урожай, то з урахуванням перехідних запасів, які ми вже зараз маємо... ніяких обмежень на експорт зерна не буде введено. Це я можу однозначно обіцяти".

Нагадаємо, що Україна ввела квотування експорту пшениці, ячменю й кукурудзи у жовтні 2010 р. у зв'язку з різким сплеском попиту на українське зерно після рішення Росії заборонити експорт зернових через істотне падіння врожаю. Квотування було введено строком до 31 грудня 2010 р. Наприкінці минулого року його було продовжено до 31 березня 2011 р. Наприкінці березня уряд продовжив квотування зерна ще на квартал.

27 квітня Кабмін прийняв рішення про скасування квотування кукурудзи, яке набуло чинності 5 травня. Раніше міністр аграрної політики і продовольства України Микола Присяжнюк заявив, що 15-20 травня уряд може розглянути питання скасування квотування експорту інших зернових культур.

АПК-Інформ

12.05.2011

С.І. Мельник - знову заступник аграрного міністра

Президент України Віктор Янукович указом № 568/2011 від 11 травня 2011 року призначив МЕЛЬНИКА Сергія Івановича заступником Міністра аграрної політики та продовольства України – керівником апарату.

Офіційне інтернет-представництво Президента

12.05.2011

Кабмін пропонує посилити відповідальність за обіг продукції із ГМО

Кабінет Міністрів України 11 травня схвалив проект законопроекту "Про внесення змін до Закону" Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні і використанні генетично модифікованих організмів".

Як повідомляє прес-служба уряду, змінами передбачається введення механізму відстеження продукції, що містить генетично модифіковані організми (далі - ГМО) або отриманої з їх використанням і надання повноважень Кабінету Міністрів визначати наукову установу, уповноважену виконувати функції Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО і основні повноваження такого центру.

Введення такого механізму відстеження дозволить суб'єктам господарювання заощадити кошти на проведення досліджень продукції на вміст ГМО і одночасно підсилить їх відповідальність за обіг цієї продукції.

Одночасно держава буде мати можливість удосконалити систему державного нагляду і контролю над обігом даної продукції, а населення буде мати достовірну інформацію про продукцію, що містить ГМО або отриманої з їх використанням.

Визначення наукової установи, уповноваженої на виконання функцій Науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО дозволить забезпечити достовірність результатів лабораторних випробувань по визначенню вмісту ГМО в продукції.

ЛІГАБізнесІнформ

11.05.2011

Для попередження цінових коливань ми почнемо інтервенцію цукру на внутрішній ринок - Микола Присяжнюк

Інтервенцію у 80 тисяч тонн цукру з Аграрного фонду найближчим часом проведе Міністерство аграрної політики та продовольства України з метою попередження цінових коливань на цей продукт. Про це сьогодні під час брифінгу повідомив Міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк.

«Сьогодні Уряд тримає на контролі ситуацію на ринку цукру, зокрема, його наявності та цінової політики. Наразі ситуація стабільна. Для майбутніх форвардних закупівель цукру виділено 680 млн грн», - сказав Міністр.

За його словами, найближчим часом Міністерство розпочне інтервенцію цукру на внутрішній ринок. «В Аграрному фонді є 80 тисяч тонн цукру, з яким ми найближчим часом почнемо інтервенцію на внутрішній ринок для того, щоб уникнути цінових коливань на ринку цукру в період літньої заготівлі продуктів», - зазначив очільник Мінагрополітики.

«Сьогодні планується завезти ще 260 тисяч тонн цукру-сирцю. Міністерство економіки вже квоту розподілило. Я переконаний, що цей цукор буде завезений у повному обсязі, якщо це буде необхідно. Днями ми плануємо провести нараду щодо уточнення графіку завезення цукру-сирцю», - додав Микола Присяжнюк.

Прес-служба Міністерства аграрної політики та продовольства України

11.05.2011

Уряд України виділив 1 млрд. грн. на закупівлю сухого молока і вершкового масла

Уряд України виділив 1 млрд. грн. на закупівлю сухого молока й вершкового масла, щоб не допустити можливого росту цін на ці продукти. Про це 11 травня 2011 р. на прес-конференції в КМУ заявив міністр аграрної політики М. Присяжнюк.

Також М. Присяжнюк повідомив, що з 1 по 15 червня 2011 р. будуть прийматися заявки на участь у тендері. "Після визначення переможця будемо виплачувати кошти на закупівлю сухого молока і вершкового масла", – підкреслив міністр.

Інформаційна компанія "Проагро"

11.05.2011

М.Присяжнюк: Цього року Україна буде забезпечена гречкою на 100%

Цього року Україна буде забезпечена гречкою на 100%. Про це заявив міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк, передає кореспондент РБК-Україна.

"Мито на ввезення гречки буде діяти лише до 1 липня цього року, по законодавству України. Тому я вважаю, що після 1 липня імпортувати гречку буде непривабливо. Враховуючи цьогорічні посіви гречки, ми будемо забезпечені гречкою на 100% і більше. І хоча рано давати прогноз, але я вважаю, що кліматичні умови дадуть можливість отримати достатні обсяги гречки, а також експортувати її, якщо на те буде необхідність", - сказав М.Присяжнюк.

Також він зазначив, що цього року спільно з Академією аграрних наук був проведений експеримент - засіяно певні площі ранньою гречкою, що, в свою чергу, дасть можливість в кінці червня отримати перший ранній врожай гречки.

РБК-Україна

11.05.2011

В МінАПІП України перевіряють ще раз ціну на китайську гречку

Міністерство аграрної політики і продовольства України залучить аудиторську компанію для перевірки обґрунтованості закупівельної ціни китайської гречки. Про це 11 травня 2011 р. заявив глава міністерства М. Присяжнюк на брифінгу в Києві.

За його словами, буде вивчена цінова кон'юнктура на гречку на момент її імпорту ТОВ "Хліб Інвестбуд" з Китаю. М. Присяжнюк уточнив, що за попередніми даними, на момент проведення операції, вартість гречаної крупи в китайських портах становила 1 700 грн./т а на даний час ціна досягла рівня 1 800 грн./т.

Міністр також нагадав, що відпускна ціна китайської гречки в роздрібній мережі склала 16,06 грн. за 1 кг.

За словами міністра, на сьогодні в країну імпортовано 800 т китайкою гречки, з них 750 т відпущено у роздріб, а 150 т – уже реалізовано населенню.

М. Присяжнюк також запевнив, що наступного року в Україні не буде дефіциту гречки, оскільки аграрії значно збільшили площі сівби під дану культуру. Міністр також спростував чутки про те, що він або його родина мають причетність до компанії "Хліб Інвестбуд".

Інформаційна компанія "Проагро"

11.05.2011

МінАПІП України підвищило граничні ціни на жито

10 травня 2011 р. набув чинності наказ Міністерства аграрної політики і продовольства України, що передбачає підвищення мінімальних і максимальних інтервенційних цін на жито, як на об'єкт державного цінового регулювання в 2011/12 МР.

Так, наказ #139 від 15 квітня 2011 р. " Про внесення змін у наказ Міністерства аграрної політики і продовольства України #17 від 10.02.2011 г." передбачає підвищення мінімальної інтервенційної ціни на жито:

- 1 класу з 1582,00 до 1725,00 грн./т, максимальної – з 1962,00 до 2139,00 грн./т;

- 2 класу – з 1513,00 до 1643,00 грн./т, максимальної – з 1876,00 до 2037,00 грн./т;
- 3 класу – з 1447,00 до 1565,00 грн./т, максимальної – з 1794,00 до 1941,00 грн./т.

Мінімальні і максимальні інтервенційні ціни на інші об'єкти державного цінового регулювання в 2011/12 МР залишилися незмінними.

Інформаційна компанія "Проагро"

10.05.2011

Потреба аграріїв у кредитах становить 7,2 млрд. грн. – МінАПіП

Потреба аграріїв у кредитах становить 7,2 млрд. грн. Про це повідомили в Міністерстві аграрної політики і продовольства України, інформуючи про стан проведення весняно-польових робіт і їх матеріально-технічного забезпечення.

У МінАПіП відзначають, що фактично отримано 4,5 млрд. грн. кредитів, з них 3,6 млрд. грн. - банківські кредити і 923 млн. грн. - товарні кредити. Згідно з повідомленням, на 1 га ріллі притягнуто 164 грн. кредитів. Процентні ставки 13,4-25%. Відзначають також, що рівень прострочених кредитів на рівні – 12,9%.

«УНІАН»

10.05.2011

В супермаркетах можуть ввести квоти на торговельні площі під продукцію місцевих виробників

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України разом з Антимонопольним комітетом України опрацюють питання встановлення фіксованого обсягу торговельних площ у супермаркетах і гіпермаркетах, які будуть відводитися під продукцію місцевих товаровиробників.

Відповідне доручення дав віце-прем'єр-міністр, міністр економічного розвитку і торгівлі Андрій Клюєв у ході засідання Координаційної ради з розвитку малого і середнього бізнесу при Кабінеті міністрів України, повідомила УНІАН прес-служба першого віце-прем'єра.

Згідно з повідомленням, А.Клюєв також доручив Мінрегіонстрою проінформувати Кабмін і Координаційну раду про стан нормативного регулювання розміщення так званих малих архітектурних форм, а також прискорити затвердження порядку розміщення тимчасових споруджень у відповідності зі статтею 28 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності».

Київської міської державної адміністрації доручено провести зустріч із представниками адміністрацій ринків і працюючих на них підприємців для обговорення і вирішення проблем ринкової торгівлі, включаючи стихійну торгівлю.

УНІАН

06.05.2011

Зміна механізму нарахування дотацій в поточному році призвела до зниження надходжень молока на переробку

По результатам першого кварталу 2011 року на переробні підприємства в цілому надійшло на понад 3% менше молока, ніж за відповідний період минулого року. При цьому, зниження надходжень молока відбувалось в першу чергу за рахунок господарств населення, де падіння становило 9%. Про це повідомляють в Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ) з посиланням на дані Держстата.

Разом з тим, загальне зниження надходжень молока на переробку обмежує і базу для нарахування дотацій виробникам молока і може призвести до загострення ситуації в галузі молочного тваринництва в подальшому. В першу чергу, це стосується

господарств населення, адже саме по даній групі виробників дотація за рахунок ПДВ молокопереробних підприємств становила більш суттєву частку, аніж в сільгосппідприємствах. Так, якщо в 2010 році частка дотації від вартості молока ОСГ становила близько 18%, то в сільгосппідприємствах цей показник становив близько 14%.

«Зі зміною в 2011 році попереднього механізму дотацій, спостерігалось нетипове для зимового сезону зниження закупівельних цін на молоко. - констатує експерт аграрних ринків УКАБ Інна Ільєнко. – Зокрема, закупівельна ціна на молоко від с.-г. підприємств знизилася в середньому за перший квартал на 6% у порівнянні з відповідним періодом минулого року (з врахуванням дотацій). При цьому, по ОСГ даний показник становив 11%.»

Досі невизначеним залишається питання виплати дотацій за рахунок ПДВ переробних підприємств за новою схемою – через спеціальний фонд Держбюджету. Механізм затверджено, але ефективність його застосування залишається під питанням в умовах зменшення надходження молока на переробку та сум акумульованих дотацій.

Таким чином, вперше за останні 4 роки закупівельна ціна для виробників молока в першому кварталі була нижчою, при цьому, галузь лише входить в період сезонного збільшення виробництва молока, і відповідно, зниження закупівельних цін на даний вид продукції. Це підвищує ризик подальшого зниження поголів'я корів та виробництва молока, в першу чергу в господарствах населення.

«Український клуб аграрного бізнесу»

3. ПОДІЇ ІРАР

- ✓ 11 травня 2011 року заступник директора ІРАР Корінець Р.Я. прийняв участь у нараді в Міністерстві аграрної політики та продовольства України щодо організації продаж рибної продукції на оптових ринках.
- ✓ 12 травня 2011 року директора ІРАР Андрієвського В.Є. Міністерство аграрної політики та продовольства України призначило (за згодою) заступником керівника новоствореної Міжвідомчої робочої групи з питань розробки законопроекту щодо вдосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.
- ✓ Заступник директора ІРАР, генеральний директор Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України (СУСОКУ) Корінець Р.Я. прийняв участь в підготовці та проведенні (як модератор секції) 12 травня 2011 року круглого столу «Розвиток ефективних фермерських та кооперативних організацій в Україні». Партнерами СУСОКУ виступили Інститут аграрної економіки та Асоціація фермерів і приватних землевласників України, а також проект «Виконання Україною зобов'язань щодо членства в СОТ і Європейської політики добросусідства у сільському секторі (секторальний підхід)».

4. ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЯ

ПРОЕКТ

Рекомендації круглого столу «Розвиток ефективних фермерських та кооперативних організацій в Україні»

12 травня 2011 року

м. Київ

Ми, учасники Круглого столу «Розвиток ефективних фермерських та кооперативних організацій в Україні» **занепокоєні** тим, що в Україні формування механізмів створення доданої вартості через кооперування фермерів, особистих селянських господарств та інших товаровиробників у процесі збору, переробки та збуту сільськогосподарської продукції відбувається вкрай повільно.

Учасники Круглого столу відзначають, що головними негативними чинниками розвитку фермерських і кооперативних маркетингових організацій є незадовільне економічне становище учасників маркетингової кооперації, що гальмує розширення діяльності кооперативів зі створення доданої вартості на всіх етапах проходження сільськогосподарської продукції по маркетинговому ланцюгу, проблеми із визнанням сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів як неприбуткових організацій, нерозуміння ролі таких кооперативів із боку чиновників та відсутність конкретних дій держави, відсутність знань і вмінь з боку виробників сільськогосподарської продукції.

Учасники Круглого столу рекомендують:

Органам влади, організаціям сільськогосподарських товаровиробників:

- об'єднати зусилля для досягнення синергетичного ефекту у сфері розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації;
- зважаючи на те, що ООН оголосила 2012 рік Міжнародним роком кооперації, розробити та реалізувати спільний робочий план розвитку кооперації у сільській місцевості, що сприятиме зменшенню бідності сільського населення, створенню робочих місць і соціальній інтеграції.

Місцевим органам влади:

- розглядати кооперацію як інструмент регіонального та місцевого розвитку;
- забезпечити підтримку розвитку сільськогосподарської обслуговуючої та кредитної кооперації на селі зпа рахунок місцевих бюджетів.

Організаціям сільськогосподарських товаровиробників:

- створення доданої вартості через кооперування визначити як один із основних напрямків своєї діяльності;
- координувати свої дії через механізми регулярних зустрічей, консультацій для вироблення спільних підходів, бачень, узгодження позицій;
- більш активно поширювати інформацію про механізми створення доданої вартості через кооперування.

Кабінету Міністрів України:

визначити розвиток кооперації у сільській місцевості як пріоритет державної політики розвитку українського села та передбачати у проектах Державного бюджету України кошти на реалізацію Державної цільової економічної програми підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року у повному обсязі ;

оголосити 2012 рік роком кооперації в агропродовольчому секторі України;
забезпечити створення у державних ЗМІ інформаційних програм з питань сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Міністерству аграрної політики та продовольства України:

- розробити та запровадити нову політику - нову програму розвитку кооперації на селі з урахуванням світового досвіду для забезпечення формування конкурентоспроможних кооперативних структур;
- використовувати механізми державно-приватного партнерства для розвитку кооперації на селі;
- запроваджувати економічні механізми/важелі стимулювання створення кооперативних об'єднань сільськогосподарських товаровиробників, особливо невеликих, зокрема, запровадити механізм виплат з державного бюджету дотацій за здане молоко власникам особистих селянських господарств через сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи або їх об'єднання;
- у структурі Міністерства створити окремий підрозділ з розвитку кооперації;
- розробити необхідні методичні матеріали та забезпечити їх поширення серед сільського населення;
- проводити навчання представників органів виконавчої влади основам сільськогосподарської обслуговуючої кооперації
- ініціювати запровадження в аграрних навчальних закладах курсу з основ сільськогосподарської кооперації;
- керувати діяльністю сільськогосподарських дорадчих служб на надання дорадчих послуг з організації та розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- створити навчально-методичний центр з сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Державній податковій адміністрації України:

забезпечити однотипний підхід до реєстрації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів як неприбуткових організацій.

Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України:

кошти, передбачені для розвитку підприємництва, спрямувати на стимулювання розвитку обслуговуючих кооперативів у сільській місцевості.

Верховній Раді України:

упорядкувати законодавство у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації;

розробити на основі світового досвіду проект нового Закону України про сільськогосподарську кооперацію, передбачивши в ньому механізми державної підтримки сільськогосподарських кооперативів, та прийняти його як Закон.

Ми переконані, що через кооперування фермерів, особистих селянських господарств та інших товаровиробників – це шлях до подолання бідності на селі, це шлях сільського розвитку, який обрав світ. Україна звернула з цього шляху в роки радянського тоталітаризму. Час повертатися!